

Święto Nowroz

2021-03-22

Newroz (także Nouruz, Nowrouz lub Nowruz) co w języku perskim oznacza „Nowy Dzień”, to starożytny irański Nowy Rok i święto wiosny, który obchodzony jest w dniu astronomicznie obliczonego wejścia słońca w zodiakalny znak Barana. Dzień ten przypada na 20 lub 21 marca, a jego początek w różnym czasie w zależności od początku równonocy.

Newroz nie jest świętem religijnym – obchodzą je w Iranie zaratustrianie, chrześcijanie, muzułmanie jak i niewierzący. Święto to obchodzone jest także między innymi w Tadżykistanie, Afganistanie, Azerbejdżanie, Turkmenistanie, Kazachstanie oraz przez Kurdów jako symbol ich tożsamości narodowej. Tradycja tego święta sięga 3000 lat – obecnie jest celebrowane przez ponad 300 milionów ludzi na Półwyspie Bałkańskim, w regionie Morza Czarnego, na Kaukazie, w Azji Środkowej i na Bliskim Wschodzie.

Newroz jest świętem poświęconym rodzinie i przyjaciołom, podczas którego przygotowuje się świąteczne potrawy, tańczy, śpiewa, rozpala ogniska. W wielu domach przed jego nadejściem przeprowadza się gruntowne porządki wiosenne, przyozdabia mieszkania kwiatami i zielenią, zakupuje nowe ubrania. Obchody Newroz zwykle trwają około tygodnia i w zależności od kraju ich przebieg nieznacznie się różni. W Iranie święto trwa 13 dni i kończy się piknikiem. Dzieci mają wtedy ferie, częściowo zamiera codzienne życie, zamykane są bazy, sklepy i urzędy. Młodszy składają życzenia starszym w rodzinie i znajomym, odwiedzają ich, potem składane są rewizyty. Jedną z tradycji kultywowaną głównie w Iranie jest Haft Sin, czyli odświętne dekorowanie stołu. Wyglądają pięknie (trochę jak nasze stoły wielkanocne), a dekoracje mimo zasadniczego podobieństwa mogą być zróżnicowane. Jedynie siedem elementów jest obowiązkowych. W dawnych czasach Irańczycy uważali liczbę 7 za świętą, stąd też na świątecznym stole znajduje się 7 głównych symboli. Wszystkie zaczynają się na literę „s” – „sin”:

Sabzeh – kielki, zazwyczaj soczewicy lub pszenicy, symbolizujące odrodzenie

Serkeh – ocet symbolizujący czystość i cierpliwość

Samanu – pszenny budyń symbolizujący słodycz życia, wzrostu i łaski

Sib – jabłko, symbol narodzin, zdrowia i piękna

Sir – czosnek symbolizujący lekarstwo

Somaq – jagody sumaku symbolizujące płodność

Senjed - słodki suszony owoc dzikiej oliwki, symbolizujący miłość

Oprócz wspomnianych 7 elementów na Haft Sin możemy znaleźć także: świętą księgę, monetę – symbol bogactwa, lustro i świecę – symbol światła i jasności, wodę – symbol życia, pomalowane jajko – symbol płodności i narodzin, żywą złotą rybkę – symbol żywotności i radości. Złote rybki są zresztą

**Magiczny
Kraków**

najmłodszym elementem święta, jedynym symbolem świata zwierzęcego i wody, obecnym na świątecznym stole dopiero od ok. 120 lat (po zakończeniu święta rybki wypuszcza się do przydomowego basenu albo zachowuje w akwarium, choć obrońcy praw zwierząt i tak bardzo krytykują ten zwyczaj).

30 sierpnia 2009 roku UNESCO wpisało święto Newroz na Światową Listę Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego, a 10 maja 2010 roku zostało ono proklamowane przez Zgromadzenie Ogólne ONZ jako święto międzynarodowe obchodzone 21 marca. ONZ podkreśla, że od trzech tysięcy lat obchody tego święta jednoczą regiony i narodowości, religie i języki. To czas świętowania wzajemnego szacunku i dążenia do osiągnięcia harmonii przez wszystkie społeczności.. Te tradycje i rytuały odzwierciedlają kulturę i dawne zwyczaje cywilizacji Wschodu i Zachodu, które miały wpływ na wzajemną wymianę wartości. Dla Kurdów Newroz ma szczególne znaczenie. Jest najważniejszym świętem narodowym symbolizującym niegasnącą nadzieję na wolność i samostanowienie. Ten 40-milionowy naród bez własnego państwa manifestuje w tym czasie swoją narodową niezależność. Oprócz tradycyjnej muzyki i tańców, regionalnych potraw i rozpalania ognisk Kurdowie słuchają wtedy przemówień polityków, eksponują symbole narodowe - flagi i kurdyjskie stroje. Newroz jako święto miłości i braterstwa, zwycięstwa jasności nad ciemnościami, nie jest jedynie zabawą, a jednym ze sposobów demonstracji poparcia dla sprawy kurdyjskiej.

Wszystkim Kurdom, szczególnie tym mieszkającym w Krakowie mówimy PIROZ BE! Radosnego Święta!